

Štev. 1.

Ljubljana, 1. januarja 1921

Leto II.

Plačajte naročnino!

DRIAY

toujours Driay

ses Parfums

son Eau de Cologne

son Eau dentifrice

PRVA KRANJSKA RAZPOŠILJALNA

SCHWAB & BIZJAK

LJUBLJANA, DVORNI TRG 8.

IMA VEDNO V ZALOGI VSAKOVRSNO MODNO BLAGO, SPORTNE IN MODNE OBLEKE ZA GOSPODE IN DEČKE, POVRŠNIKE, RAGLANE, ZIMSKE SUKNJE, SPORTNE ČEPICE, PERILO, KRAVATE ITD. — LASTNI MODNI ATELJE.

KOLESA

SHRANJUJE PREKO ZIME

TVRDKA J. GOREC

GOSPOSVETSKA CESTA ŠT. 14

LANA

Tekstilna tovarna

d. z o. z.

Zgoše 27, p. Begunje,
Slovenija

izdeluje nogavice, volnene jopiče in suitre, sportne potrebščine in vsakovrstne druge pletenine iz bombaža in volne.

„LANA“ izdelke ima v založbi in naprodaj tvrdka

Sprejema naročila za jesensko in zimsko sezijo.

Gričar & Mejač

Ljubljana

— Prešernova ulica —

Prva mariborska tovarna mila preje C. Bros Maribor

izdeluje milo „Zlatorog“, kristalno sodo in sveče.

Glavno zastopstvo in zaloga za Kranjsko:

R. Bunc in drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 7.

Priporočamo

najboljše šivalne stroje za obrtno in rodbinsko rabo v vseh opremanj. Dobe se potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, posam. deli, igle, olje na debelo in drobno.

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP ŠT. 7.

ZNAKE

za vsa društva izdeluje tvrdka

ANTON ČERNE, graveur,
LJUBLJANA, Dvorni trg šte. 1.

Kupujte le pri tvrdkah,
ki oglašajo v tem listu.

Vojnovič & drug.

Priporočamo
svojo veliko za-
logo elektro-
tehničnih po-
trebščin na dro-
bno in na debelo.
Tovarna Glince 6.

Wilsonova cesta 22.

F. Batjel Ljubljana
Štari trg 28

Zaloga dvokoles, šivalnih
in raznovrstnih strojev ter
posameznih delov.

Mehanična delavnica: Karlovška cesta šte. 4.

CENOVNIK

deteljnih, travnih, poljskih, vrtnih in
evetličnih semen se dobi zastoj v
trgovini s semeni

SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ul. 12

A. & E. Skaberne

Ljubljana, Mestni trg

Manufaktura in moda

Za turiste važno! Damsko in moško blago za
sportne obleke, pristni loden.
Najmodernejši kroj po meri izdeluje modni salon
Potočnik, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6./1.

Specialna delavnica za jahalne kostume, pri četrh hlače ter raglane.

Članom sportnih društev popust.

PRIPOROČAMO VELETRGOVINO

FRANC DERENDA

LJUBLJANA, EMONSKA CESTA ŠTEV. 8.

TELEFON INTERURB. 313.

SKLADIŠČE KONFEKCIJE IN MANUFAKTURE.

NOGOMETNE DUŠE

PRIPOROČA

J. GOREC, LJUBLJANA

UMETNI PLAKATE
REKLAMNE RIŠBE
OSNUTKE VARSTV
ZNAMKE IMENA DI
PLOME MODERNO
OVOJNINO ETIKETE
KLIŠEJE OSKRBI

"ALOMA"
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 3.

JOS. REICH, Ljubljana

Tovarna za barvanje vsakovrstnih predme-
tov, kemično snaženje oblek, svetlolikalnica.

Tovarna Poljanski nasip šte. 4-6. Podružnica Šelenbur-
gova ulica 3. Podružnice: Maribor, Novo mesto, Kočevje.

Medic, Rakovec & Zankl,

d. d. z. o. z.

preje ZANKL sinovi LJUBLJANA,

ima v zalogi

pravi firnež v priznani najboljši
in zanesljivi kako-
vosti; barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate,
mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje,
prašno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej,
pleskarske, slikarske in zidarske čopiče kakor tudi
druge v to stroko spadajoče predmete. — Ceniki
se ne razpošiljajo.

Naročite in širite naš list!

Štev. 1.

LJUBLJANA, 1. januarja 1921

Leto II.

Ob novem letu.

Zaključujemo prvi letnik naše sportne revije. Bil je velik riziko, ko smo se pred pol leta odločili izdati slovenski sportni list, čeprav je bilo naše sportno gibanje šele v povojih in zato obdano od vseh strani z nezaupanjem in omalovaževanjem. Kljub ogromnim oviram pa lista nismo samo ohranili, ampak ga dvignili tako, da ga danes mirno lahko postavimo v vrsto prvih sportnih publikacij velikih narodov. S sodelo-

zabavno igrčkanje, bolj privilegij »višjih« slojev, kakor pa resno narodno stremenje. Prošlo leto je dalo sportnemu pokretu resno in smoteno podlago; sport je prodril v najširše sloje, osvobodil si na mah mladino in osvaja si sedaj vedno bolj že vso javnost. Na najboljšem potu smo, da stopimo kmalu tudi mi v vrsto onih držav, ki smatrajo gojenje sporta ravno tako za javno zadevo kakor šolstvo, gospodarstvo itd.

Vrh Stola (2236 m) v zimi.

(Fot. J. Kunaver.)

vanjem in podporo našega vedno naraščajočega števila vnetih pristašev vseh sportnih panog in vse naše javnosti, ki se vedno bolj zaveda izrednega pomena sportnega življenja, hočemo revijo v novem letniku še bolj izpopolniti in jo zlasti dvigniti tudi vsebinsko.

Preteklo leto je bilo pravzaprav šele prvo leto slovenskega sporta. Šele v tem letu je postal sport tudi Slovencem to, kar je bil drugim narodom že davno: važno sredstvo za duševni in telesni preporod naroda. Prejšnje sportno življenje je bilo z malimi izjemami res le to, za kar so ga imeli širši sloji: nekako

Glavna zasluga za ta ogromni napredek gre brezdvomno Sportni zvezi, ki je organizirala vse naše sportno gibanje in ga sistematično vodila. Izpolnila je s tem važno mesto v našem narodnem življenju.

Težke naloge jo čakajo še v prihodnje. Jih bo zmogla? Polna upanja in samozaupanja je, kakor vsi naši mladi in požrtvovalni sportniki. Ko se zahvalujemo vsem mnogobrojnimi činiteljem za njihovo podporo, jih iskreno prosimo, naj vzdrže v svojem delu še naprej. Potem bomo v novem letu vredno nadaljevali, kar smo zasejali v preteklem.

Nevarnost pri sankanju.

Ker je sankanje najbolj priljubljen ter razširjen zimski sport, je potrebno, da izpregovorimo najprej o nevarnostih tega sporta, katere mora vsak dober sanklač temeljito poznati.

Pri prebiranju časnikov takoj opazimo, da pride največ nesreč pri zimskem sportu na račun sankanja. Smučanje zahteva le malo žrtev, največ v velegorju, kjer grozé potniku zahrbtni elementi, nevarnost, ki ni prav nič utemeljena v bistvu tega sporta, izvzemši, da morebiti izproži smučar kako lavino. Sicer pa nima smučanje mnogo nevarnosti, in dasi so tu padci bolj pogosti nego pri sankanju, so vendar skoro brez nevarnosti.

Ako bi se omejeval sanklač le na raven teren, bi bile nevarnosti mnogo manjše, v resnici pa ljubi ravno zamrzla pobočja, ker na takem terenu doseže mnogo bolj oster tempo.

Največ nesreč povzroči vedno le neznanje, nezkušenost in lahkomiselnost. Pomotoma vlada v splošnem mnenje, da ni potreba učiti se sankanja in da ni potrebna nikaka izurjenost, da sanklač obvlada sanke v vsaki situaciji. To naziranje je popolnoma napačno. Potrebno je, da se učimo sankati ravno tako kakor vsak drug sport, in tu so gotova pravila, kako se krmarijo sanke, kako zavirajo itd. Ta umetnost sicer ni preveč težka, vendar jo moramo znati in prav umeti. Spretni sanklači bodo prišli le redko v nevarnost, že vsled tega, ker se ogibajo onih sankališč, katera si ravno izbirajo začetniki, torej nedisciplinirani sanklači.

Največ nevarnosti povzroča vožnja po neprimer- nih progah. O tem piše dr. Rziha v svoji knjigi »Der Rodelsport«: »Najbolj nevarne so proge, ki so zamrzle po južnem vremenu. Tako progo spoznamo takoj po lahki sivorjavi barvi, kovinskem sijaju in po drobnem finem sneženem prahu, ki leži na njej. Začetniku imponira kot »krasno sankališče«. Na takih progah so postali že mnogi mladi in močni ljudje invalidi. Taka sankališča imajo veliko privlačno silo in primera z volčjo črešnjo, ki vabi otroke po svoji lepi barvi, a vsebuje smrtni strup, ni ravno slaba.«

K temu pride še dejstvo, da so nedisciplinirani sanklači skoraj vedno nezadostno opremljeni. V največ slučajih nimajo težkih okovanih čevljev, ki so edino pravilno obuvalo za zaviranje, pa tudi če jih imajo, se jih ne znajo pravilno posluževati. Vedno in vedno opažamo, da začetniki zavirajo le s peto čevlja mesto s celim podplatom, kar je edino pravilno in brez nevarnosti. Ravno tako se ne znajo obnašati na ostrih ovinkih, kjer leži največja nevarnost za začetnike.

Najtežje poškodbe se dobe, ako zavozí sanklač v drevesa, ograje ali zidovje, sploh na trde predmete. Slika je vedno ista: Sanklač izgubi oblast nad sankami in se oprime sank v obupu, kakor utopljenec slamnate bilke. Edino pravilno bi bilo v takem slučaju, da se voznik odtrga od sank in se vrže v stran. Taka manipulacija ni v nobenem slučaju zvezana s toliko nevarnostjo, kakor če zadene ob kako drevo. Padec med vožnjo je manj nevaren, ker se lahko prosto valimo po progí. Le nikakega blaznega oprijemanja na sanke! Te se lahko razdrobe na kosce; bolje da se razbije les nego kosti.

Da kratko ponovimo: sanklač si ne sme izvoliti nikakih neprimernih prog. Ogibati se mora: prog z

močnim padcem, slabim izletom ali z močnimi nevarnimi kurvami, ki ne dovoljujejo nikakega pregleda. Voznik naj se poda na sanke le primerno opremljen in naj se ogiba vsakih težjih prog, ako ne obvlada sani dovolj. Začetniki naj se vežbajo le na primernih, nenevarnih sankališčih in njih naloga naj bo, izuriti se najprej v sankanju na teh progah.

Menci:

Sankališče Belvedere v Boh. Bistrici.

Sankališče »Belvedere« v Boh. Bistrici je bilo poznano že pred vojsko širom Slovenije, osobito pa je bilo privlačna sila za prijatelje zimskega sporta iz Trsta in Gorice. Danes so razmere seveda drugačne. Trst in Gorica za enkrat odpadeta, ker prometne razmere s sedanjo »Italijo« še niso urejene. Zato moramo stremeti za tem, da postane to sankališče splošna jugoslovanska last, Bohinj pa torišče jugoslovanskih zimskih sportnikov.

Za časa svetovne vojske se za to sankališče ni, žalibog, brigal nihče. Zato je bilo sankališče še letošnje leto v naravnost škandaloznem stanju, tako da ga je bilo mogoče prej primerjati razdrapanemu huddourniku nego sankališču. Po zaslugi agilne Sportne zveze je na okroglo 1 km daljave sankališče bilo zopet popravljeno.

Sankališče je bilo to jesen na podlagi tekom let pridobljenih izkušenj popravljeno in tehnično zboljšano. Zato tudi pričakujem, da se bodo že to sezono zboljšali tudi pred vojsko doseženi hitrostni rekordi sankališča, ki so bili na daljavo 1200 m za enosedežne sanke 1 min. 22 sek. in za dvosedežne 1 min. 28 sek.

Vsled velikanskih stroškov, ki so pri današnji splošni draginji združeni s takimi napravami, se je že iz vsega početka določilo, da se za letos tehnično popolnoma pravilno zgradi sankališče do največ 1 km dolžine in da se za prihodnja leta, odgovarjajoč obisku, polagoma podaljšuje. Ker pa je letos po daljšem presledku nastopila zopet enkrat prava stara bohinjska zima — ko to pišem, imamo v Bohinju v dolini že meter snega, pri sedanjem startu sankališča pa že skoro 1½ metra — bo mogoče za večje, osobito pa za prvenstvene tekme podaljšati kljub pomanjkljivosti v terenu tehnično še dokaj pravilno sankališče poljubno navzgor in to podaljšanje ne bo združeno s previsokimi stroški, tako da bodo imeli sportniki ob takih prilikah priložnost naslajati se nad težkočami, ki jih vsebujejo znameniti zgornji S-ključi prejšnjega celotnega sankališča.

Da me pa vsled teh mojih navedb morda kdo napačno ne razume, bodi tovarišem sanklačem prav tiho na uho povedano, da tudi ta del sankališča, ki je v terenu popolnoma dograjen in ki odgovarja vsem tehničnim zahtevam, zahteva zlasti v zgornjem, okoli 400 m dolgem delu od sanklača največje tehnike, hladnokrvnosti in telesne usposobljenosti, ako ga hoče absolvirati brez vsakih nezdod s stališča sportnika. Nezdode v ožjem pomenu besede so vsled sankalnege reda in odstranitve kamenja in drevja izključene. Zato pričakujem, da bo že trening na letos dograjenem delu sankališča zadovoljil vsakega in da se posamezniki že na tem delu izvežbajo do nevarnih tekmovalcev svetovnega slovesa.

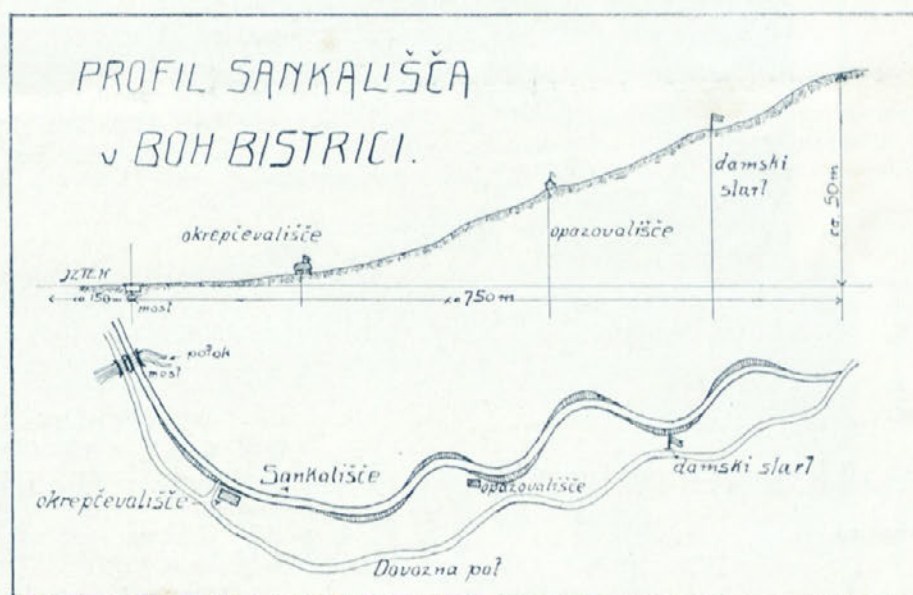
In sedaj mi bodi dovoljen kratek opis sankališča samega.

Letos nanovo zgrajeni del sankališča leži na soslavninskem svetu bistrških občanov nekako vzporedno ob poti, ki vodi iz Bistrice proti Črni prsti, katera pot se uporablja pozimi kot zveza med ciljem in startom, kajti pohajanje po sankališču samem ie iz varnostnih razlogov prepovedano. Lega sankališča samega je odsojna, ker leži na severnem pobočju Črne prsti.

Da se pride v Boh. Bistrico z železnico preko Jesenic in da se zove postaja Bistrice-Boh. jezero, mi menda ni treba povdarjati posebej.

Sankališče samo je izkopano v zemljo povprečno 3 m široko, pri ključih pa se razširi do 6 m. Ob sankališču je tudi posebna dohodna steza, raz katero se življenje na sankališču prav lahko pregleda.

Sankališče samo teče najprej v smeri od juga proti severu, od zadnjega ključa naprej pa proti vzhodu. Sedanji start sankališča leži tik pred vhomom v znamenito Čončkovo korito z dvojnimi S-ključi. Napetost sankališča je najprej 15% in prehaja nato v napetost 22—25%, nakar se zopet zmanjša na 15 do 17% ter končno po zadnjem ključu prehaja polagoma pri napetosti 5—8% v iztek, ki leži na mali ravnini. Od starta je sankališče kakih 80 m izpeljano popol-

Od bistrškega kolodvora do cilja sankališča je dobrih 20 minut peš, vendar se vsakdo lahko pripelje na saneh s konjem, ne samo do cilja sankališča, marveč prav do ob sankališču postavljene okrepčevalnice, ki leži kakih 300 metrov bližje startu.

Dohod k sankališču bo itak po načelih zimske markacije zaznamovan, a ga tudi brez te ne more nihče zgrešiti, kdor si zapomni, da mu je treba iti od železniške postaje po glavni cesti do razpotja tik za hotelom »Markeš«, kjer se odcepi na levo od glavne ceste dohod k sankališču. Kakih 100 korakov odtod, pri stanovanjskih hišah železničarjev je drugo razpotje; tu se pustijo te hiše na levo roko in potem je vsaka zgrešitev nemogoča.

noma ravno, potem slede zaporedoma štirje ključi, prvi in tretji na desno, drugi in četrti na levo. Najzanimivejši teh ključev je četrti, ki leži tik nad za nadzorovalca sankališča postavljeno opazovalnico. Nato poteka sankališče v skoraj ravni črti dobrih 100 metrov, zavije pri spodnjem ključu skoraj v kotu 45° proti vzhodu ter se nadaljuje zopet v skoraj ravni črti mimo okrepčevalnice, pod katero se nahaja zadnji zložni ključ in doseže pri mostiču čez hudournikov jarek svoj cilj, ki se nahaja na ravnini vzhodno od mostiča.

Sankališče samo je deliti v dva dela, v okoli 750 metrov dolgo pravo sankališče s povprečno napetostjo 15%, in v okoli 150 m dolgi, popolnoma ravni

iztek s povprečno napetostjo 5%. Starim tradicijam sledeč pa se deli sankališče v zabavno in sportno. Start zabavnega se potem nahaja pri prej omenjeni opazovalnici.

Določilo se je, da se zahteva od vsakega sankarja dnevne odškodnine za uporabo sankališča 2 din. = 8 K, za sezijske karte pa odškodnine po 20 din. = 80 K. Za one, ki nimajo lastnih sank, bo proti odškodnini na razpolago tudi okoli 60 eno- in dvosedeznih sank in se bodo izposojevale proti dnevni odškodnini 2 ozir. 4 din.

Vremenska poročila, iz katerih bodo razvidne vse podrobnosti, se bodo pošiljale iz Bohinja vsak petek v Ljubljano in Zagreb.

Da se bodo vršile v Bohinju tudi to sezono sankarske tekme, je gotovo, samo podrobnosti in pogoji danes še niso določeni, objavijo pa se pravočasno v listih.

Premnogokrat se imenujejo tudi gorska sedla »jame« ali »Na Jami«. (Bo, Trenta, Pl, Tržič)

81. * **Hribčast** ali **grívast** svet — rovti, ki imajo mnogo **kopic** in kont (jam). (Bo, Trenta)

82. **Kopno** = kopnina, kopnica, f. (aper), kjer je sneg že skopnel, prekopnel.

83. * **Séncine** od séncina, f. = »osojna« stran hriba, gozda; v séncinah leži mehek sneg; v séncinah obleži sneg najdalje. (K)

Smuška tehnika i. dr.

Gibanje po snegu na smučéh izražamo jako različno — samo **ne** »ski voziti«; otriesimo se že enkrat teža grdega germanizma (skifahren), ki se je žal jako razpasel, in rabimo mesto tega:

84. * **Dršati** (se), drsam, po snegu na smučéh; odtod podrsniti, izpodrsniti; drsim, -éti, podrsim, -éti; **drsanje**;

Panorama Kamniških Alp z Velike Planine.

(Fot. J. Kunaver.)

Rud. Badjura:

Smuška terminologija.

(Nadaljevanje.)

IV.

Teren.

76. * **Gladek svét** = prosti svet, ne - porastel z drevesi ali pokrit z grmovjem ali skalami; travniki, ruti, pašniki; senožeta, planje — najlepši svet za smučarja (Bl, Pl); isto znači tudi:

77. * **Goli svét** = **golo** = **goličava**, t. j. zemlja, koder ne raste drugega kot trave, mah, vresje; odtod tudi ime »**golica**«, **golice**«, t. s. okrogličasti, kopasti, s travo porasli griči, gorice in gore (n. pr. Golica, 1835 m, nad Jesenicami, ali Golo nad Igom i. dr.). (Pl)

78. **Porastel svet** — vse, kar ni golo in gladko — neugoden teren za smučarja.

79. **Valovit** ali **valóven** svet — brda in brežovi z malimi, podolžnimi dolinicami.

80. * **Jámast** svet — ima okrogle usedline, kotanje, **konte** ali **jame**, male ali velike; v njih obleži sneg dalj časa.

smučka »izpodrsne«, po požledu kar »zdrsné«. (Bl) — Bločani prav dobro ločijo izraze drsanja po snegu in po ledu, s tem, da rabijo za drsanje po ledu izraz:

85. * **Drskam**, -ati; n. pr. fantički »se drskajo« v šolo gredé po ledu. (Bl)

86. * **Smúčati**, ím; prismučati; smučanje. (Bl)

87. * **Smúkatí**, -am ali -čem; posmukati, -čem, n. pr. vsi so jo zapored »posmukali« navzdol. (Bl)

88. * **Smúkniti**, -nem, posmúkniti, -nem. (Bl)

89. **Smučar**, ja, m., **smučarica**, e, f.

90. **Smuški**, adj.; **smučarski**, adj., n. pr. **smuška** tehnika — **smučarska** oprava.

91. * **Smuk**, a, m.; n. pr. na »smuk« pripravljen (okno na smuk!); beseda se rabi najpogosteje kot **interjectio**: **smuk!** (Pl)

92. * **Smúka**, e, f., znači kakovost snega, je li ugoden ali neugoden, i. s. specielno za smučarja, n. pr. danes je pa dobra (slaba) »smuka«. (Bl) Primerjaj:

93. * **Saníneec**, a, m. = **sanéneec**, specielno označenje zasnežene ceste ali poti za sanke ali snega na sankališču za sankarje. (Bl, Bo)

94. * **Letati**, -am, ali **letéti**, -im, n. pr. tako »letí« (scl. na smučéh), da kar sneg praší. (Bl)

95. * **Hoditi**, -im, na smučéh po snegu; na Blokah »hodijo« ženske na smučeh z mernikom koruze optane v mlin. (Bl)

tovarišijo, vsi ostali pa se držé (ali vsaj n a j se držé!) po njegovih smučinah. (Bl)

100. * **Zakrmíti**, -im; ovinek, zavinek napraviti v levo ali desno z namenom: 1. ustaviti se, ali pa 2. le smer izpremeniti, da se izognemo kaki zapreki. (Bl)

Smučarski klub Ljubljana pred Križko koč.

96. * **Dričati**, -am ali -čim; gorenjski izraz za »drsati«; **podričati**, tudi plazovi »podričajo« ali »dričé«. (M, Pl)

97. **Podrskovati**, -ujem, drsati po eni noži; neki način

101. * **Na ozko** — imamo smučke pri drsanju (smučanju), kadar so tesno, vzporedno skupaj druga ob drugi. (Bl) Pri hoji kot v teku drži vedno smučke »na ozko« in n e :

Prvi smučki tečaj v Ljubljani leta 1913-14.

drsanja na smučeh, ki je popolnoma sličen onemu na ledu.

98. * **Krmáriti**, -im, izraža gibanje, drsanje izvežbanega smučarja, n. pr. ta pa zna dobro, lepo »krmáriti«. (Bl)

99. * **Krmár**, ja, n., **krmárica**, e, f.; 1. vobče vsak do b r o i z v e ž b a n smučar, ko enkrat tudi že obvladuje ovinke, 2. na izletih, turah (v družbi) oni (krmár-vodnik), ki vodi celo tovarišijo; on gazi navzgor »v celo« kot prvi, istotako krmári kot prvi navzdol, izbira teren za

102. * **Na dvoje** — so smučí, ako so močno narazen (smučine so takrat podobne »kolesnicam«). (Bl)

103. * **Kréčati**, -am, krečanje ali **kretati**, kretanje, t. j. obračanje v levo, desno; **krenem**, **okrenem se**, **okret**. (Bl)

104. **Razkréčati**, **razkrekníti**; **razkreka**; razkrečeno hoditi (razkoračen).

105. **Ključítí**, -im, način smučarjeve hoje v breg v ostrih vijugah, t. j. ključih. (Dalje prihodnjič.)

Otvoritev sportnih naprav v Bohinju. Kljub v zadnjem času visoko zapadlem snegu so se pravočasno izvršile vse naprave, tako da so se lahko na Štefanovo izročile sportnikom v uporabo. Dela na sankališču samem in okoli so bili izvršeni do zabavnega starta, kar pa ni motilo, da so smeješi in spretnejši uporabljali tudi zgornji del. Kmalu se je razvilo živahno sportno vrvenje pri lepem zimskem vremenu. Med sankarji smo opazili Ljubljančane, pa tudi brati Hrvati so bili že zastopani. Upamo, da bo dobro sankališče, krasen alpski svet in primerna oskrba privabila prijatelje tega zimskega sporta kmalu v isti meri, kot pred vojno. Tudi smučarji so prišli na svoj račun. Vслед mraza zadnjih dni je zrastel 10 cm visok srez, tako da je bila smuka na pobočjih okoli Bohinja idealno dobra. Izboren sneg je povzročil, da se je dobila na skakalnici bliskovita brzina, tako da je skakalnico večina smučarjev nezaupljivo ogledovala od spodaj in le malokateri se je upal spustiti po njej. Vsekakor smo radovedni na prvo tekmo, katera se bo vršila na tej skakalnici in ki bo pokazala stanje našega smuškega sporta.

Nevarnosti zimskega sporta. Krasota zimske narave in prijetnost zimskega sporta povzročata, da ga izvajajo vedno širši krogi. Ker je bil dosedaj zimski sport le malo razširjen, je večini nepoznana nevarnost istega za onega, ki ni izvežban in kateri misli, da se zimskemu sportu ni treba izvežbati. Zimski sport nudi gotovo največ in tudi

Bločani gredo k maši.

(Fot. J. Kunaver.)

okrepi gotovo najbolj zdravje. Usodepoln pa lahko postane isti novincu, sankarju, ki se poda na progo, katere ne more še obvladati, ali smučarju-turistu, ki se poda v zimski gorski svet. Predvsem smučarju, ki ni obenem turist, ki ne pozna alpskega sveta in še posebnosti istega v zimi in ki ni dovoljno treniran in ne obvlada dovoljno svojih dila, takemu lahko postane ta lepi užitek usodepoln. Novinec spada na vežbališče in šele po dolgem času lahko začne poizkušati z manjšimi turami, katere potem stopnjuje primerno svojemu znanju. »Sportna zveza« bode v vsakem oziru pospeševala razvoj zimskega sporta, skr-

bela bode pa tudi za možnost, da se istemu privadi, tako da odpadejo nevarnosti, ki so z njim za nevesčega združene. Vpeljala bode splošno dostopen brezplačni smuški tečaj v Ljubljani in v Bohinju in dajala nasvete glede zimskega sporta v svojem glasilu »Sport« ter opozarjala na glavne nevarnosti istega, na kar posebej opozarjamo. — »Sportna zveza«.

Smučarski naraščaj. Zanimanje za smuški sport raste od dne do dne. Kako globoko korenino da je pogнал, kaže n. pr. že razveseljivo dejstvo, da se je priglasilo samo v zadnjem času že nad 50 novincev, dam in gospodov (večinoma dijakov). — Sportna zveza je razdelila med nje 33 parov smučí na posodo; žal, število razpoložljivih smučí še davno ne zadošča, da bi mogli postaviti vse pri-glašene letos na smučí. — Želeti bi bilo, da se najde jugoslovanski mladinoljub, ki bi naklonil Smučarskemu klubu Ljubljana večjo vsoto in bi se na ta način vsaj za prihodnjo sezono moglo nabaviti dovolj smučí za našo sportno-vneto mladino. Bila bi to lepa ustanova za pospeševanje narodnega zdravja!

Smučarski vaditeljski kader. Poleg smuških tečajev za novince se bo vršil v letošnji zimski sezoni tudi smučarski vaditeljski tečaj za mlade, že izvežbane smuške krmarje. Namen tega tečaja je, vzgojiti med nami čil, teoretično in praktično izvežban vaditeljski kader — elito naših smučarjev — katerih naloga bo: v prihodnjih letih voditi smuške tečaje ne le samo v posameznih zimskosportnih postojankah v Sloveniji, temveč po vsej Jugoslaviji, kjer so tla za smuški sport godna. — Sprejem v vaditeljski tečaj bo omejen; v poštev bodo prihajali le najbolje izvežbani smučarji akademiki, srednješolci (predvsem tudi učiteljsčniki), ki si jih izbere zbor krmarjev SKL po dobro prestanem krmarskem izpitu.

Smučarski tečaj (ski kurz) v Bohinju za novince (dame in gospode) se otvori koj po Novem letu, in sicer dne 3. januarja 1921 v Bohinjski Bistrici. Tečaj bo vodil — kot v predvojnih letih — g. Rud. Badjura. — Pouk (norvež. alpin. tehnika) bo brezplačen in bo trajal 14 dni. Prvi teden (ali do 10 dni) se bo vršil sistematično teoretični in praktični pouk po vežbališčih krog Bohinjske Bistrice, v drugi polovici, proti koncu tečaja se bodo vrstili tudi že za novince primerni, manjši izleti v bohinjske planine. — Za dobro prehrano in prenočevanje v zakurjenih sobah je poskrbljeno. Celotna dnevna oskrba (panzija) za udeležence tečaja i. dr. goste, ki bivajo v Bohinju najmanj teden dni, se računa 20 din. = 80 K.

Božič 1920. Sportnike, turiste i. dr. prijatelje zime, ki so poleteli le-te praznike v Bohinj, na Bled in sploh na Gorenjsko, je letošnji Božič izredno zadovoljil. Bili so sijajno lepi dnevi in snežne razmere izvrstne. Na debeli podlagi vležanega snega se je iskril 2—3 prsta debel, suh srez po vsej Gorenjski, vzduh je bil čist in solnce izredno toplo.

Planina »Sv. Križ« nad Jesenicami. — Sportnike opozarjamo na ugodno naravno sankališče iz znane lepe gorske vasice pod Golico, 1835 m, na Jesenice. Cesta je dolga 5 km, prva polovica iz vasi čez Prihode je izvrstna, spodnji del je od voznikov bolj zvožen. — Sankališče se razveseljuje zelo številnega obiska. Oskrba: Restavracija »Planina« (kurljive sobe za prenočišča na razpolago!) in gostilna »Pri Kopišarju« — na Planini »Sv. Križ« (1000 m) ³/₄ ure od Jesenic.

Nemška smuška zveza šteje 369 klubov z 22.649 člani. Največ klubov je včlanjenih pri pokrajinski podzvezi »Schwäbischer Schneeschuhbund« v Stuttgartu, ki ima 93 klubov s 3896 člani.

Mladina iz mest — v gorovje pozimi! Za to načelo se trudi nemški smučarski savez, ki namerava poslati pre-

cejšnje število fantov (med 15. in 18. letom) pozimi v gore, da se nauče smučanja. Ekскурzija bo trajala 8—10 dni.

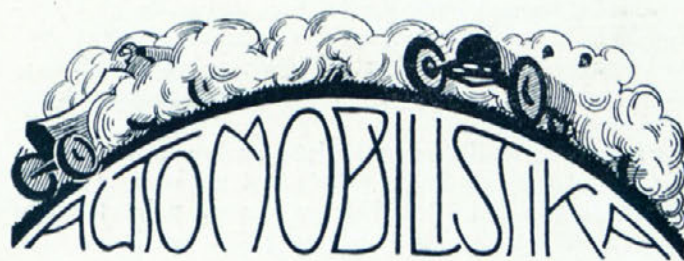
Na nemški visoki šoli za telovadbo so nameščeni kot docenti za zimski sport trije gospodi, in sicer dva za smučanje in eden za drsanje po ledu. Zimskosportni kurz traja od 27. decembra do 15. januarja.

Newyorška šestdnevna kolesarska dirka od 22. do 27. nov. na dirkališču Armory-Hall se je končala z velikim presenečenjem. Medtem ko so smatrali še peti dan vsi moštvo Madden-Magin kot zmagovalce, je podvzelo v noči na šesti dan moštvo Eaton-Kaiser močan zalet in prehitelo par Girardengo-Oliveri, Dupuy-Godivier, Spencer-Corry, Buysse-Spiessens in Hanley-Keller. Pri večjem padcu cele vrste sta se znatno poškodovala Magin in Girardengo, vendar je vozil Magin dalje, Girardengo pa je odstopil. V 120. uri so bili na krmilu Madden-Magin, Gouillet-Hill z 800 točkami, tretje Madden-Magin s 612 točkami, Eaton-Kaiser in Mac Beath-Walker s 3043-660 km. En krogi za njimi so bila še tri moštva, dva kroga eno, vsi drugi so odstopili. Šesti dan se je pokazala jasno premoč moštva Eaton-Kaiser, ki je odneslo zmago z 836 točkami, prevoživši 3605-606 km. Drugo mesto je zavzelo moštvo Gouillet-Hill z 800 točkami, tretje Madden-Magin s 612 točkami. Kljub temu, da je uspeh lep in da je bila dirka ves čas interesantna in napeta, zaostaja uspeh za polnih 800 kilometrov za lanskim, ki pomenja zaeno ameriški rekord s 4450-087 km. — Vsi ameriški listi so živahno spremljali prireditvev in v dolgih člankih poročali o izidu. Novemberska šestdnevna dirka je bila že začetkoma izpostavljena močnemu boju; hotelo se jo je bojkotirati s strani sportnih organizacij, končno so jo pa priznale in udeležba je bila nad vse sijajna. V decembru se je vršila druga enaka dirka na dirkališču Madison Squarre Garden, za katero pa trenutno startna lista še ni znana. O dirki bomo poročali.

Profesionizem v kolesarskem sportu zavzema nekako isto mesto kot v konjskem sportu. Sportna oblast ga priznava in ga včlanja v posebno organizacijo. Pred vojno ni imel mnogo uspeha, ker ni bilo denarja zanj; današnja obilica denarja pa je prinesla vsote, ki se približujejo skoro konjskim dirkam. Statistika nemške sezone 1920 izkazuje sledeče zanimive številke. Prvi nemški vztrajnostni dirkač Wittig je na višku z vsoto 278.300 mark, Appelhans je dobil 276.800 mark, Lewanov 233.900 mark. Tabela izkazuje v celem šest dirkačev z nad 200.000 mark premij, osem z nad 100.000 mark in 26 z nad 10.000 mark. Izmed takozvanih dirkačev-letalcev zavzema sloviti Rütt z vsoto 69.265 mark rekord, slede mu Stabe s 50.155, Lorenz s 46.200, Schrage z 39.125, Ostermeier z 38.710 in Arend z 32.645 mark. V tej skupini je 18 dirkačev z nad 10.000 M in 87 z nad 1000 mark premij.

Zopet novo dirkališče so otvorili v Straßburgu v Nemčiji, ki bo imela skoro že »nešteto« dirkališč. Dirkališče je 250 m dolgo, zidano s cementom, s kabinami za dirkače, z ognja varnimi šhrambami za motorje, s prostori za masažo itd. Na dirkališče pridejo dirkači skozi predor. Za gledalce je 6000 sedežev.

Razvoj automobilistike. Kako se je razvil avtomobilni sport, posebno pa avtomobilni promet po vojni, kažejo sledeče številke:

	I. 1913.	I. 1920.
Švicarski avtomobilni klub . . . članov	1570	2570
Švedski avtomobilni klub . . . »	750	2200
Danski avtomobilni klub . . . »	185	650
Norveški avtomobilni klub . . . »	103	800
Angleški avtomobilni klubi . . . »	7300	17000
Belgijski avtomobilni klub . . . »	800	1850

Zanimivo je, da je število članov italijanskega avtomobilnega kluba padlo od 980 na 780, in da se je število ameriškega avtomobilnega kluba dvignilo od 2300 le na 2500, to v deželi z največjim avtomobilnim prometom na svetu!

Novi hitrostni rekordi. 20. oktobra je Sadi Lecointe na Nieuport-aerodromu v Villacoublay-u skušal zboljšati svoj 10. oktobra doseženi svetovni hitrostni rekord 296-694 km na uro (1 kilometer v 12 sekundah). Posluževal se je zopet aparata Nieuport s 300 HP motorjem Hispano. Lecointe je preletel 1 km v 11-9 sek. in dosegel s tem hitrost 302-521 km na uro. Še istega dne je napravil drug rekordni poizkus ter zboljšal kilometer za eno desetinko sekunde. — Romanetu se je pa 4. novembra posrečilo na letališču Buc doseči 309 km v 1 uri in tako je postal nosilec svetovnega rekorda. Ameriški »petrolejski kralj« milijarder M. Cox v Texasu se na vso moč trudi potegniti rekord v ameriške roke. V ta namen je razpisal nagrado 10.000 dolarjev za tekmo na dolžino 300 km med najhitrejšimi ameriškimimi in evropskimimi letalci. Vse potovalne stroške letalcev pokrije Cox. Kakor se čuje, so novi ameriški dirkalni stroji jako hitri in tako lahko pričakujemo z napetostjo izida tega zanimivega turnirja.

Kanadski zračni promet Halifax-Vancouver bo otvorila »Canadian air Board« v najkrajšem času, tako da bo zveza med omenjenima mestoma v 50 urah. Uporabili se bodo na zapadnem delu te proge hidroplani, na vzhodnem koncu pa letala. Prevažali se bodo potniki, pošta in brzovožno blago. Vsakih 30 km se bodo postavile kontrolne postaje.

Orjaško angleško letalo. Pri tvrdki Vickers Ltd. v Barrow Furness-u je v delu letalo s 4800 konjskimi silami. Največja razsežnost peroti meri 100 metrov, širina peroti 9 metrov, dolžina telesa 70 metrov in višina 12 metrov. V letalu ima prostora 45 potnikov, katerim je na razpolago 35 spalnih sobic in velik salon. Hitrost te zračne »ladje« bo 170 kilometrov na uro.

Zračni promet Pariz-Berlin. Francozi so že na živahnem delu, da v kratkem vpostavijo zračni promet med Berlinom in Parizom. Celotno stvar ima v rokah letalec Voisin, nečak Gabriela Voisina, šefa znane francoske avtomobilne tvrdke.

Svicarska letala imajo sledeče znake: za civilna letala, registrirana v Švici, veljajo kot znaki črke C. H. (Confoederatio Helvetica) belo na rdečem polju. Številke registra, ravnotako bela na rdečem polju, veljajo kot imatrikulacijsko znamenje.

Med nemškimi jahači je najuspešnejši O. Schmidt, ki je v letošnji sezoni 70krat zmagal. Drugo mesto zavzema J. Rastenberger s 60 zmagami, medtem ko je Janek, ki je 141krat jahal, zmagal le 40krat in bil 26krat na drugem mestu.

Najboljši žokej na Angleškem je bil v pretekli sezoni S. Douoghne s 434 zmagami. Na drugem mestu stoji F. Bulloch s 86 zmagami, na tretjem pa B. Carlshe, ki je jahal 295 krat in zmagal 69 krat. — Največ dobička je dobil posestnik hlevov Sir R. Jardine, čigar 14 konj je odneslo 27 dirk in mu prineslo na darilih 18.758 funtov.

Najuspešnejši trabni voznik. Ker se letos ni vršila tekma voznikov za prvenstvo 1920, je zavzel prvo mesto Charlie Mills, ki je zmagal samo na avstrijskih dirkališčih v Badenu in na Dunaju 78 krat. Ako pa prištejemo njegove uspehe v inozemstvu, je njegovih zmag precej nad 100.

Tekma polnokrvnega konja z avtomobilom se je vršila 15. novembra pri Parizu na distanco 500 metrov; nasprotnika sta bila sedemletni konj Abbayi in sportni avtomobil firme Darracq s 30 HP. Abbayi-ja je jahal lastnik dr. Knox, ravnatelj lista »Morning Post«. Pri startu si je znal takoj pridobiti nekaj dolžin in je zato v tekmi tudi zmagal. Po uradnem merjenju časa je tekel Abbayi prvih 150 metrov s hitrostjo 70 kilometrov na uro.

230 milijonov kron davka je dobila avstrijska država letos od dirkalnih klubov in totalizaterjev. Četudi so v Nemčiji davki manjši in znašajo le 17 odstotkov, so vendar davčni dohodki od dirk tudi tam znatni. Na štirih glavnih dirkališčih je bilo 422½ milijonov mark denarnega prometa, tako da je dobila država 70½ milijona mark. Od te vsote pa je obdržala država le polovico, drugo pa je žrtvovala za povzdigo konjereje v Nemčiji.

Občni zbor S. K. »Svobode« se vrši dne 6. januarja 1921, t. j. na Sv. Treh kraljev dan, v prostorih Nakupovalne zadruga, Aleksandrova cesta 5, ob 10. uri dopoldne z običajnim dnevnim redom.

Ljublj. akad. sportni klub vabi vse člane in akademike, da se udeležijo občnega zbora, ki se vrši v sredo, dne 5. jan. 1921, ob 15. uri v Mali dvorani Narodnega doma.

R. Gregorič.

NAŠE SLIKE

Fot. Joža Kunaver: **Vrh Stola (2236 m) v zimi.** Ena izmed najlepših razglednih točk v Karavankah je Stol, najvišja gora v Karavankah. Ima dva vrhova: Mali 2198 m in Veliki Stol 2236 m. Na prvem stoji Prešernova koča SPD, odtod je le še 10 min. na vrh Vel. Stola. — Slika nam predstavlja v ospredju ostri rob Vel. Stola s turistom na vrhu. Na levi strani v ozadju kipijo mogočni masivi Triglav, kralja jugoslovanskih Alp v panorami Julijskih Alp, desno spodaj pod vrhom se vleče gorenjska dolina od Javornika, Jesenic pa tja čez Rateče in Belo Peč, zadaj nad dolino so Karnske Alpe, na desni strani nad gorenjsko dolino pa se dvigajo obronki zapadnih Karavank. — Zimska tura na Stol ob ugodnem vremenu ni bogzna kako težka za vajene turiste, potrebne pa na vsak način za to turo dereze in cepin.

Fot. Joža Kunaver: **Panorama Kamniških Alp z Vel. Planine.** — Na planji, kjer stojita dva smučarja, je »Njivica« 1668 m, t. j. vrh Velike Planine nad Kamnikom. Odtod je najkрасnejši razgled po vsej panorami Julijskih Alp, Karavank in Kamniških Alp i. dr. — Na sliki je videti le en del Kamniških Alp, in sicer: na levi strani prva gora je Mokrica in Kompotala, nato Greben, potem pa sledi osrednja proga Kamniških Alp: Kočna, piramidasti Grintovec (2558 m), Dolgi Hrbet, Skuta, Rinke. Spodaj je »Konec« znamenite doline Kamniške Bistrice, kjer stoji Bistriška koča SPD (celo leto odprta!). — Spomladi začne tu graditi Slov. plan. društvo nov, lep, modern turistiški hotel, ki je tod že skrajno potreben.

Fot. Joža Kunaver: **Oddelek »Smučarskega kluba Ljubljana« pred Kriško kočo pod Krvavcem.** Izletniki na prvem oficelnem izletu novoustanovljenega (leta 1919) kluba. Pičla udeležba kaže, da se je vršil izlet ob zelo zanikrnih snežnih razmerah lanske zime.

Fot. Joža Kunaver: **Prvi smučski tečaj v Ljubljani.** Slika datira iz zimske sezone 1913/14, v katerem letu beležimo prvo smotreno smučarsko gibanje med Slovenci s prireditvijo rednih smučskih tečajev. Tečaj je vodil g. Rud. Badjura ter je imel sprva 15 smučarskih novincev, koncem tečaja pa je naraslo število že na 39 udeležencev tečaja. — Pred to dobo je gojila smučski sport na »modernih« smučeh tovarišija »Dren« iz leta 1910.

Fot. Joža Kunaver: **Bločani gredo k maši.** — Vsled burje slika fotografu ni sicer dobro uspela, vendar je velezanimiva, ker nam kaže naše Bločane, ki se poslužujejo smučmi kot prometnega sredstva že od pradedov. Upamo, da nam bo mogoče v letošnji zimi prinesiti še druge popolnejše slike iz naše lepe in zanimive »slovenske Norveške« — Blok; ob tej priliki se bomo tudi natančneje bavili z ondotnim smučarstvom. To pot opozarjamo sportnike le na dvoje dosedaj v »Sportu« objavljenih člankov o Bločanih, in sicer »Smučarstvo med Slovenci« (Rud. Badjura) v 2. številki »Sporta« in »Kaj pripoveduje Valvazor o slovenskih smučarjih?« (Rud. Badjura) v 9. številki »Sporta«.

RAZNO

Sportni list v cirilici je začel izhajati z 8. decembrom kot polmesečnik v Beogradu. List je ilustrovan in mu je cena 1.50 din. Razvoj sportne žurnalistike samo potrjuje silen razvoj sporta v Jugoslaviji.

Sportski Kalendar je izšel v Zagrebu. Vsebinsko mu je poleg drugega seznam vseh sportnih klubov in vseh sportnih organizacij v Jugoslaviji, nogometna pravila, pravila J. N. S. in seznam sportnih listov v Jugoslaviji. Seznama, žalibog, niso popolni.

Tekma za prvenstvo Avstrije v water ballu se je po dolgem presledku zopet vršila. Zmagal je »Wiener Athletiksport-Club«, čigar prenovljena pavalna sekcija je dosegla visoko stopnjo popolnosti v tej panogi, kajti posrečilo se jim je celo premagati izvrstno ogrsko moštvo »Ferencvárosi Torna-Cluba«.